

מבוא לפילוסופיה יוונית ב' - סמסטר אביב תשפ"ב (אפלטון ואריסטו)

Introduction to Greek Philosophy

ד"ר אנדי גרמן (agerman672@gmail.com)

הרצאה – ימי ג' 10-12, בבנין [ ] חדר [ ]

שעות קבלה: גמיש. בתיאום ראש

מתרגלים: מר איתמר רוה etamar3@gmail.com ומר אלון כהן alco@post.bgu.ac.il

שעות קבלה של המתרגלים: גמיש. בתיאום מראש

דרישות קדם לקורס: השלמת בהצלחה של סמסטר 'א' של הקורס, על ההרצאות והתרגילים

קורס זה מהווה חלק שני בסקירה מקיפה של ההגות היוונית הקלאסית מתחילתה בפילוסופים הקדם-סוקראטיים ועד לאפלטון ואריסטו, שיהיו מוקד לדיונו בסמסטר האביב.

במהלך עיונינו המשותף נלמד כיצד מספר שאלות יסוד חוזרות ועולות אצל כל ההוגים הנדונים ונעמוד על הנסיונות לענות עליהן. הנסיונות הללו קבעו את דמותה של הפילוסופיה ביוון ואת גילגוליה של כל החשיבה הפילוסופית - הן על היקום והן על החוויה האנושית - עד ימינו. כך יתאפשר לנו לראות את הפילוסופיה היוונית, ואת הפילוסופיה בכלל, לא כסידרה של דעות מוזרות של הוגה כזה או אחר בעבר, אלא כמארג של שאלות העולות בעקבות המוזרות הטבועה בהוויית העולם.

בין היתר ייסוב הדיון סביב הנושאים הבאים: מהות החקר פילוסופי, מבנה היקום, מושא הידיעה והגדרת האמת, טיב הנפש ומבנה היכולות שלה, השלמות האנושית והדרכים להשגתה.

Introduction to Greek Philosophy - Spring Semester (Dr. Andy German)

This course is the second half of our survey of Greek thought from its pre-Socratic beginnings through Plato and Aristotle, who will be the focus of our attention in the spring semester. Our goal is to understand how a set of permanent philosophical concerns reappear, and are treated in different ways, in the works of these thinkers. In this way we will be able to understand how Greek philosophy, and philosophy in general, constitutes not a procession of odd opinions held by different thinkers throughout history, but a unity of ways of questioning - and trying to articulate - the oddity which characterizes Being as a whole.

We will focus on the following topics: the nature of philosophy, the structure of the cosmos, thinking and its true objects, the nature of the soul and the achievement of human perfection.

1. מטלות ומרכיבי הציון:

המבוא לפילוסופיה יוונית בנוי משני חטיבות: ההרצאה (2 נק"ז) והתרגיל (1 נק"ז). אלה מופיעים אצלכם במערכת כשני קורסים נפרדים, אך בכל סמסטר, תלמידי המחלקה לפילוסופיה חייבים ברישום גם להרצאה וגם לתרגיל כדי לעמוד בחובות הקורס. בגיליון הציונים שלכם יופיע ציון אחד כולל עבור כל הקורס (הרצאה ותרגיל יחד) כשהוא בנוי כדלקמן:

מרכיבי הציון בהרצאה (שהם 2/3 מהציון הכולל של הקורס):

א. נוכחות בלפחות 12 מתוך 15 פגישות ההרצאה הינה חובה (תלמיד שיעדר משיעורים מעבר למכסה המותרת הנ"ל, מבלי אישור בכתב מהמרצה, לא יוכל להגיש את העבודה המסכמת ובכך ייכשל בקורס).

ב. עבודה מסכמת (נושא והנחיות יפורסמו לקראת סוף הסמסטר): 100% מהציון בהרצאה.
ג. שאלות בונוס: כדי שנוכל לבחון ביתר עומק כיצד אתם מתמודדים עם חומר הלימוד, יונהג פורום שאלות באתר הקורס במערכת MOODLE. לפורום זה תוכלו להעלות שאלות על קטעים או סוגיות לא מובנים או כאלה שלדעתכם דורשים הרחבה. תלמידים שיעלו במהלך כל סמסטר שאלות ו/או יענו בצורה מפורטת ומועילה על שאלות של תלמידים אחרים כדי לקדם את הדיון בפורום, יזכו לנקודת בונוס על כל השתתפות כזו, עד למקסימום של 5 נקודות בונוס בציון הסופי בהרצאה.

מרכיבי הציון בתרגיל (שהם ביחד 1/3 מהציון הכולל של הקורס):

אוניברסיטת בן גוריון בנגב - המחלקה לפילוסופיה

א. נוכחות והשתתפות: נוכחות בלפחות 80% (כלומר, 12 מתוך 15) הפגישות בתרגילים הינה חובה עפ"י תקנון האוניברסיטה. היעדרות מעבר למכסה המותרת ללא אישור בכתב מהמתרגל יגרום לכשלון ואי הכרה בנקודת הזכות של התרגיל. למתרגלים שמור שיקול הדעת לתת תוספת של עד 5 נקודות בונים לציון הסופי בתרגיל על השתתפות פעילה ותורמת בתרגולים. למען הספר ספק, שיקול דעת זה הוא בסמכותם הבלעדית של המתרגלים, אין עליה עוררין, ובכל מקרה הוספה כזו של נקודות לא תעלה את הציון בתרגיל מעבר ל-100.

ב. 3 מטלות כתיבה קצרות (עד עמוד כל מטלה) על חומר הקריאה: ביחד 75 נקודות מהציון בתרגיל

ג. 2 מטלות קריאה ובקיאות במהלך הסמסטר: ביחד 25 נקודות מהציון בתרגיל
 1. המדובר בשאלות, שתקבלו דרך אתר הקורס, על חומר הקריאה להרצאה הקרובה ועליה תתבקשו לענות לפני ההרצאה. השאלה תדרוש תשובה של לא יותר מפסקה אחת.

2. מדיניות הארכות:

הארכות מועדים תאושרנה רק בגין מילואים, מחלה, מקרה חירום או אירוע חריג אחר כגון מוות במשפחה (ח"ח). הארכה מצריכה אישור בכתב מהמרצה או המתרגל, בהתאמה, כנגד המצאת הוכחות ואישורים מספקים (אישור מילואים, מחלה וכו'). על כל איחור לא מאושר בהגשת מטלה, בין בתרגיל ובין בהרצאה, תרדנה שתי (2) נקודות לכל יום איחור. לא תתקבלנה מטלות או עבודות שהוגשו באיחור של יותר משבוע ימים.

3. העתקה ופליגיאט:

פליגיאט, כלומר העתקה של משפטים, ורעיונות, ו/או קטעים שלמים ממקור כלשהו (מספר, מהאינטרנט, מעבודתו של מישהו אחר) מבלי לציין זאת ומבלי הפניה כדן בהערת שוליים לאותו מקור, הינה העבירה החמורה ביותר באוניברסיטה. היא בבחינת גזל קניינם הרוחני של אחרים. כני"ל לגבי הגשת עבודה שנכתבה כולה, או חלקה, ע"י מישהו אחר (או נרכשה בכסף) כאילו היתה שלכם. אציין גם שלמרות שאינני מתנגד, כמובן, לסיעור מוחות ודיונים בצוותא, את הכתיבה עליכם לעשות לבד. כל חשד לפליגיאט יטופל במסגרת וועדת המשמעת של האוניברסיטה והרשעה בעבירה כזו גוררת עונשים כבדים ביותר שעשויים להשפיע על כל עתידכם האקדמי ואף מעבר לו.

4. חומרי קריאה:

חומר הקריאה הנדרש יועלה לאתר הקורס כ-PDF או יונח במדור השמורים בקומת הכניסה בספריית ארן (את כל כתבי אפלטון בתרגום עברי של י.ג. ליבס ניתן למצוא, למשל, במדור השמורים ויש עותקים נוספים במדפים בפתחים). למען הסר כל ספק, על התלמידים מוטלת החובה הבלעדית להשיג את כל חומר הקריאה ולהכינו להרצאה ולתרגיל.

לוח ההרצאות והמטלות (ייתכנו שינויים קלים):

שיעור	נושא ההרצאה	חומר הקריאה	הערות
1	1.3.2022	אפלטון: 'פוליטיאה'	מועדי הגשה יהיו עד 23.59 בלילה (של אותו יום)
2	8.3.2022	אפלטון: 'פוליטיאה'	הדיאלוג כולו מופיע בכרך ב' של כל כתבי אפלטון בתרגום י"ג ליבס
3	15.3.2022	אפלטון: 'פוליטיאה'	
4	22.3.2022	אפלטון: 'פוליטיאה'	מטלת כתיבה מס' 1 (כתיבת תגובה) על הפוליטיאה ספרים 1-4 (יוגש ב-23.3.2022)
5	29.3.2022	אפלטון: פוליטיאה	השיעור יחל ב-10.00
6	5.4.2022	אריסטו: חכמה – תיאור ראשוני	שאלת בקיאות מס' 1 על מטפיזיקה ספר א' וספא א' זוטא (יוגש ב-4.4.2022)
7	12.4.2022	אריסטו: מה פירוש "להיות"? מהי "הווייה"? ניתוח במטפיזיקה	שימו לב: רק חלקים מהמטפיזיקה תורגמו לעברית (כנספח ו' + ט' בקובץ האוני' הפתוחה, כרך ג' "אריסטו" והם הועלו לאתר הקורס. בהרצאה נעבוד עם התרגום האנגלי המעולה של Joe Sachs)

חופשת פסח 22-13 לאפריל

אוניברסיטת בן גוריון בנגב - המחלקה לפילוסופיה

מטלת כתיבה מס' 2 על המטפיזיקה ספרים גמא היתא יוגש ב-27.4.2022	1. מטפיזיקה ספר 'גמא', פרקים א-ד 2. מטפיזיקה ספר Z (זיתא), פרקים א-ד, י"ז	אריסטו: מה פירוש "להיות"? מהי "הווייה"?	26.4.2022	8
חלק מהפיזיקה של אריסטו תורגם לעברית ע"י יהודה לנדא (ספרי מופת, בהוצאת מאגנס). בכיתה נעבוד עם התרגום האנגלי של Joe Sachs	הפיזיקה ספר א, פרק 1, וספר ב, פרקים 1-3	אריסטו: מה זה "טבע"? (תורת הסיבות האריסטוטלית)	3.5.2022	9
שאלת בקיאות מס' 2 על הפיזיקה של אריסטו (יוגש ב-9.5.2022)	הפיזיקה ספר ג פרקים 1-3	אריסטו: מה זה "טבע"? (הגדרת התנועה האריסטוטלית)	10.5.2022	10
	האתיקה הניקומאכית, ספרים 1 + 2, תרגם לעברית י. ליבס האתיקה תורגמה לעברית ע"י י.ג. ליבס. בכיתה נעבוד עם התרגום האנגלי של Joe Sachs	אריסטו: מהם חיים מאושרים באמת? מהי סגולה טובה?	17.5.2022	11
	האתיקה הניקומאכית, ספרים 1 + 2, + ספר 3, פרקים 1-3	אריסטו: מהם חיים מאושרים באמת? מהי סגולה טובה?	24.5.2022	12
יום הסטודנט – 31.5.2022 (אין שיעור)				
	האתיקה הניקומאכית ספר 3, פרקים 3,4 ו-10,12-8	אריסטו: הסגולות הטובות המעשיות	7.6.2022	13
מטלת כתיבה מס' 3 על האתיקה הניקומאכית ספרים 1-3 (יוגש עד ה-8.6.2022)	האתיקה הניקומאכית ספר 3, פרקים 3,4 ו-10,12-8	אריסטו: הסגולות הטובות המעשיות	14.6.2022	14
	כל ספר 6 ספר 10, פרקים 6-8	אריסטו: הסגולות הטובות העיוניות והחיים המאושרים	21.6.2022 שיעור יחל ב-10.00	15

* * * תאריך הגשת עבודות הגמר יפורסם בהמשך * * *
נא תשומת ליבכם: אין מועדים נוספים להגשת עבודת הגמר !!